

8 Πανελλήνιο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εκπαίδευση & Πολιτισμός
στον 21ο αιώνα

13-14 Μαΐου
2023

Πρόταση Εργαστηρίου Δεξιοτήτων:
Το παζλ των συναισθημάτων.
Παρασκευή Λαφαζάνη Εκπαιδευτικός ΠΕ 70
vivilafaz@gmail.com

ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

- Εισαγωγή των εργαστηρίων δεξιοτήτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Α/θμιας εκπ/σης
- Σκοπός η καλλιέργεια στους μαθητές των δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα
- Των δεξιοτήτων ζωής
- Των δεξιοτήτων μηχανικής, Τεχνολογίας, Επιστήμης
- Των δεξιοτήτων του νου

Δεξιότητες 21^{ου} ΑΙΩΝΑ:

- Δεξιότητες μάθησης: Κριτική σκέψη , Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα
- Δεξιότητες ψηφιακής μάθησης: ψηφιακή επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα
- Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ

- Δεξιότητες κοινωνικής ζωής: Αυτομέριμνα, Ενσυναίσθηση, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα, Πολιτειότητα
- Ψηφιακής Ιθαγένειας: Ευχέρεια ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, προστασία από εξαρτημένες συμπεριφορές στις τεχνολογίες, ανθεκτικότητα
- Κοινωνικής Ζωής, Διαμεσολάβησης :Ενσυναίσθηση, Επίλυση συγκρούσεων
- Επιχειρηματικότητας : Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός, Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα

Δεξιότητες Τεχνολογίας, Μηχανικής και Επιστήμης

- Τεχνολογίας: διαμοιρασμός ψηφιακών δημιουργημάτων, ανάλυση, Παραγωγή περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα
- Διαχείρισης των media: ασφάλεια στο διαδίκτυο, πληροφοριακός γραμματισμός
- Ρομποτική: Μοντελισμός , Προσομοίωση

Δεξιότητες του νου

- Στρατηγική σκέψη: Οργανωσιακή σκέψη, μελέτη περιπτώσεων , επίλυση προβλημάτων.
- Πλάγια σκέψη
- Αναστοχασμός
- Παιχνίδια, Κατασκευές, Εφαρμογές
- Δεξιότητες υπολογιστικής σκέψης: Επιστημονική, υπολογιστική σκέψη, Διαμεσολάβηση (Ι.Ε.Π, 2021)

Μαθητοκεντρικό μοντέλο μάθησης, Συνεργατική και Ενεργητική μάθηση

- Μοντέλο μάθησης που εφαρμόζεται στο παρόν εργαστήριο το μαθητοκεντρικό
- Επίκεντρο της μάθησης είναι οι ανάγκες των μαθητών
- Βάση του μαθητοκεντρικού μοντέλου διδασκαλίας η ενεργός συμμετοχή των μαθητών
- Ο μαθητής παράγει μόνος του τη γνώση
- Η συνεργατική μάθηση διευκολύνει τη μαθητοκεντρική
- Με τη συνεργασία οι μαθητές μαθαίνουν πιο εύκολα και ευχάριστα
- Αναπτύσσεται η δημιουργικότητα
- Αυξάνεται η κριτική αντίληψη μέσω της αλληλεπίδρασης στην ομάδα
- Η ενεργητική μάθηση είναι η κίνηση, η ακρόαση, η δημιουργία, η έκφραση συναισθημάτων
- Τα παιδιά προσλαμβάνουν έννοιες μέσα από τη δράση
- Οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από βιωματικές δραστηριότητες
- Η ενεργητική είναι η αντίθετη της παθητικής μάθησης

Εργαστήρι Δεξιοτήτων Τάξη Β΄

Φάση 1^η: Αναγνωρίζοντας και εκφράζοντας τα συναισθήματά μου

Διάρκεια : 4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να αναγνωρίζουν τα παιδιά τα συναισθήματά τους
 - Να τα περιγράφουν με λόγια
 - Να εκφράσουν τα συναισθήματά τους με εκφράσεις προσώπου και με το σώμα τους
- Δραστηριότητες:
 - Συλλογή φωτογραφιών προσώπων που εκφράζουν συναισθήματα
 - Σχεδιασμός στον υπολογιστή εκφράσεων προσώπων, εκτύπωση και κολλάζ με αυτές
 - Χρωματισμός στις φατσούλες με τις εκφράσεις
 - Ταύτιση χρωμάτων με συναισθήματα
 - Ανάγνωση κειμένων της Ενότητας «Νιώθω» από το Βιβλίο Γλώσσας της β Τάξης
 - Παιχνίδι μουσικοκινητικό : τα αγάλματα των συναισθημάτων
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - Ψηφιακής μάθησης
 - Κριτικής σκέψης
 - Παραγωγικής μάθησης μέσω τεχνών
 - Πλάγιας σκέψης
 - Δημιουργικότητας

Φάση 2^η: Όλοι έχουν συναισθήματα Διάρκεια :4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι όλοι αισθάνονται όλα τα συναισθήματα
- Δραστηριότητες:
 - Αφήγηση των αγαπημένων παραμυθιών
 - Εντοπισμός συναισθημάτων των ηρώων στα αγαπημένα τους παραμύθια
 - Έρευνα κατά ομάδες περιστατικών και αποτελεσμάτων τους μέσω παιχνιδιών ρόλων
 - Καταγραφή συναισθημάτων σε χαρτόνια και απλή επιγραμματική εξήγηση των συνεπειών τους.
 - Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - Μάθησης, Συνεργασία Δημιουργικότητα, Επικοινωνία
 - Παραγωγικής μάθησης μέσω τεχνών
 - Στρατηγικής σκέψης, μελέτης περίπτωσης, Παιχνίδια, Κατασκευές

Φάση 3η: Φορώντας τα παπούτσια του άλλου

Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να κατανοήσουν τα παιδιά πως νιώθουν οι άλλοι ανάλογα με τη θέση που θα βρεθούν
 - Να καταλάβουν πως τα λόγια και οι πράξεις τους επηρεάζουν τα συναισθήματα των άλλων
 - Όλα τα συναισθήματα είναι αποδεκτά όχι όμως όλοι οι τρόποι έκφρασής τους
 - Να καταλάβουν πως υπάρχουν τρόποι έκφρασης συναισθημάτων χωρίς να «πληγώνονται» οι άλλοι
- Δραστηριότητες:
 - Καταγραφή περιστατικών που τους δημιούργησαν ευχάριστα και δυσάρεστα συναισθήματα
 - Αφήγηση των παραπάνω περιστατικών
 - Αναπαράσταση με μαριονέτες και δαχτυλοκουκλάκια περιστατικών και διερεύνηση των συναισθημάτων που δημιουργήθηκαν
 - Αναπαράσταση των παραπάνω περιστατικών με τρόπο έκφρασης συναισθημάτων ώστε να μην «πληγώνονται» οι άλλοι
 - Τελείωμα μιας ιστορίας παιδιού που είναι θύμα εκφοβισμού με αφήγηση και δημιουργία κόμικς
 - Παιχνίδι με κάρτες όπου ο ένας καταγράφει τα «θετικά» του άλλου
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
- Του νου: στρατηγική σκέψη, μελέτη περίπτωσης, Παιχνίδι
- Κοινωνικής ζωής: Ενσυναίσθηση, Αυτομέριμνα, Διαμεσολάβηση, Επίλυση συγκρούσεων
- Μάθησης : Αφήγηση, Επικοινωνία, Συνεργασία, Ομαδικότητα, Κριτική σκέψη

Φάση 4^η: Διαχείριση έντονων συναισθημάτων

Διάρκεια : 4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να αναγνωρίσουν οι μαθητές πως είναι φυσιολογικό να νιώθουν έντονα συναισθήματα κατά καιρούς (ευχάριστα και δυσάρεστα)
 - Να αναζητήσουν τρόπους διαχείρισής τους χωρίς να βλάπτεται κανείς
 - Να αρχίσουν να εφαρμόζουν αυτούς τους τρόπους στην καθημερινότητά τους και να καταγράφουν σε ημερολόγιο την πρόοδό τους
 - Συμμετοχή της οικογένειας στην παραπάνω δραστηριότητα
- Δραστηριότητες
 - Αφήγηση και ζωγραφιές περιπτώσεων που ένιωσαν έντονα συναισθήματα
 - Καταγραφή και αφήγηση και εξήγηση τρόπων αντίδρασής τους
 - Προτάσεις από τους ίδιους και τους συμμαθητές για καλύτερη ή διαφορετική διαχείριση των συναισθημάτων τους
 - Παιχνίδι ρόλων με τα παραπάνω
 - Καταγραφή τρόπων διαχείρισης έντονων συναισθημάτων με συμμετοχή και της οικογένειας
 - Ανάγνωση – συζήτηση της Ενότητας 5 του βιβλίου Μελέτης β' τάξης σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τα συναισθήματα που γεννά η στέρησή τους
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - Στρατηγικής Σκέψης: Μελέτη περιπτώσεων, επίλυση προβλημάτων, Παιχνίδια
 - Ζωής: Κοινωνικής ζωής, Ενσυναίσθηση, Επίλυση συγκρούσεων, Προσαρμοστικότητα
 - Μάθησης: Παραγωγική μάθηση μέσω τεχνών

Φάση 5^η: Διαχειρίζομαι τις διαφωνίες με ηρεμία

Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να εντοπίσουν τους τρόπους με τους οποίους εκφράζουν τη διαφωνία και το θυμό τους καθημερινά
 - Να κατανοήσουν ότι υπάρχουν υγιείς τρόποι έκφρασης του θυμού πέρα από τη υποταγή και τον εκνευρισμό
 - Να κατανοήσουν γιατί κάποιοι τρόποι διαχείρισης δεν είναι υγιείς
 - Να σκεφτούν ποιοι είναι αυτοί οι υγιείς τρόποι
 - Να αρχίσουν να τους εφαρμόζουν
- Δραστηριότητες:
 - Παρουσίαση από τα παιδιά μιας πρόσφατης φιλονικίας με κάποιον συμμαθητή τους
 - Συζήτηση για το τι έγινε, πώς, τι καλύτερο θα μπορούσε να είχε γίνει
 - Δημιουργία καρτών σχετικά με τα αίτια των διαφωνιών
 - Δημιουργία καρτών με αντίστοιχες υγιείς αντιδράσεις
 - Καταγραφή σε χαρτόνι εκφράσεων και λέξεων για ήρεμη διαχείριση του θυμού
 - Καταγραφή πράξεων και στάσεων του σώματος που δείχνουν θυμό και δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται
 - Σκετς με ρόλους παιδιών που διαφωνούν και επιλύουν τη διαφωνία ήρεμα
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - Ζωής: Υπευθυνότητα, Πολιτεϊότητα, Ανθεκτικότητα, Ενσυναίσθηση, Διαμεσολάβηση, Επίλυση συγκρούσεων
 - Μάθησης: Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα
 - 21^{ου} αιώνα: Παραγωγική μάθηση μέσω τεχνών

Φάση 6^η: Διαχειρίζομαι την απώλεια και τη θλίψη

Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

- Στόχοι
 - Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι όλοι χάνουν αντικείμενα ή ανθρώπους λιγότερο ή περισσότερο σημαντικούς
 - Να καταλάβουν τη μονιμότητα του θανάτου
 - Η απώλεια σε όλους προκαλεί έντονη στεναχώρια και θλίψη
 - Τα συναισθήματα αυτά είναι φυσιολογικά και πρέπει να εκφραστούν
 - Οι άνθρωποι χρειάζονται συμπαράσταση όταν βιώνουν αυτά τα συναισθήματα
 - Τα συναισθήματα αυτά με τον καιρό μεταβάλλονται
- Δραστηριότητες
 - Τα παιδιά επιλέγουν ένα παράδειγμα από κάτι ή κάποιον που έχασαν και μιλούν για τα ανάλογα συναισθήματα
 - Σε ομάδες καταγράφουν λέξεις και φράσεις σχετικές με τη λέξη «απώλεια»
 - Δημιουργία κολλάζ σε ομάδες με θέμα την «απώλεια»
 - Δημιουργία σεναρίων για την αντιμετώπιση της στεναχώριας
 - Ομαδικές ζωγραφιές με θέμα: «Πως βοηθώ τον φίλο μου που έχασε κάτι ή κάποιον δικό του»
 - Παιχνίδι – Παντομίμα : Κλείνω τα μάτια και φαντάζομαι ότι έχασα κάτι...
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - Του νου: Παιχνίδι, μελέτη Περίπτωσης
 - Κοινωνικής ζωής: Αυτομέριμνα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Ενσυναίσθηση
 - Μάθησης: Παραγωγικής μάθησης μέσω τεχνών, Επικοινωνία, Συνεργασία

Φάση 7η: Αξιολόγηση του προγράμματος

Διάρκεια: 3 Διδακτικές ώρες

- Στόχοι:
 - Να αξιολογήσουν οι μαθητές τη δουλειά τους και το πρόγραμμα
- Δραστηριότητες:
 - Μιλούν για το τι έμαθαν, τι τους δυσκόλεψε
 - Μιλούν για το τι μπορούσε να γίνει καλύτερα
 - Εξηγούν τι εφαρμόζουν στην καθημερινότητα από αυτά που έμαθαν
 - Επιλέγουν τι θα παρουσιάσουν από τη δουλειά τους στο υπόλοιπο σχολείο
 - Προτείνουν θέματα για επόμενα εργαστήρια
 - Κατασκευάζουν ψηφιακά αφίσσα ομαδική με το θέμα του προγράμματος
- Δεξιότητες που καλλιεργούνται:
 - 21^{ου} αιώνα: Κριτική σκέψη, Συνεργασία, Επικοινωνία, Ψηφιακή μάθηση και συνεργασία
 - Τεχνολογίας: Παραγωγή εντύπου
 - Του νου: Αναστοχασμός

Βιβλιογραφία

Εκπαιδευτικό υλικό πρόληψης: Δεξιότητες για παιδιά του Δημοτικού ΚΕ.ΘΕ.Α 1998

Εργαστήρια δεξιοτήτων 21+ , Ι.Ε.Π, 2021 ανακτήθηκε από το διαδίκτυο:

<http://www.iep.edu.gr/el/psifiako-apothesis/skill-labs>

Freinet, C. (1993) *Education through Work: A model for Child Centered Learning*, Edwin Mellen Press, New York

Johnson, J. (1975) *Learning, Together and Alone and Alone: Cooperation, Competition and Individualization Education*, Vol.121 no2, 235-246

Piaget, J. (2021) *Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη